

knezoškof lavantinski Slomšek spisatelje poskerbeli in zraven tudi želje na znanje dali, da bi se to prevažno delo koj hitro začelo, v seji 28. januarja sledeče sklenil:

Društvo sv. Mohora ima samo na svoje stroške slovensko sveto pismo, kakor je v nemškem Allioli-ovo, izdati. — V ta namen naj celovski odbor napravi liste za naročbo in jih po visokovr. škofijstvih na vse dehantije slovenske razpošlje; škofijstva naj se ponižno prosijo za podporo. — Naročba se naj razpiše koj hitro, in se raztegne na 3 mesece. — Sv. pismo se nima zarajtati med družtvene knjige, ki se vsako leto družtvenikom dajajo. Da gg. družtveniki pa vendar nekaj dobička imajo, se bode jim ena tiskana pôla sv. pisma po 3 krajcarje srebra, drugim naročnikom po 4 kr. sr. in potem po štacunah po 5 kr. sreb. dajala. — Vsak naročnik — naj bo družtvenik ali ne — pri vpisovanji plača 2 fl. sr. popred, kadar en zvezek sv. pisma prejme, pošlje družtvu toliko, kolikor ta zvezek po zgorej odločeni ceni zneze. Goldinarja, ki ju je pri vpisovanji plačal, se mu zarajtata pri poslednjem zvezku, kakor je to pri vseh naročbah navada. — Narprej se dokonča 5 Mojzesovih bukev. Kader so dokončane (cel pentateuch na svitlem), se prestopi k sv. pismu novega zakona, in slednjič se napreduje s sv. pismom starega zakona. — Kar tiskarja tiče, se bode tiskanje tistemu izročilo, ki se nar boljši kup in nar lepše tiskati zaveže. Ako je pa gosp. Leon v Celovcu pripravljen po ravno enaki ceni, na ravno enakem papirji tiskati in si nove od celovšk. družtv. odbora izbrane pismenke priskerbeti: ima on pred vsakim drugim prvo pravico, ker to za popravljanje nar ročneje in nar boljši kup kaže. — Se bode poskerbelo, da bode vse rokopise en gospod pregledal in opilil, da bode tudi zastran jezika vse jasno, gladko in enolično. — Sv. pismo se dokonča saj v treh letih. — Prihodnji „Priatelj“ bode že prinesel povabilo na naročbo.

* V zboru „Matica“ zagrebške je bilo unidan sklenjeno, naj bi se zavolj zedinjenja vsih zagrebških narodnih družtev v eno enoto zaslišale mnenja posamnih teh družtev, ki so si po namenu enake, namreč družtva za povestnico jugoslavensko, narodnega muzeja, vodstva narodnega doma. V pogovor ta je „Matica“ izmed odbornikov izvolila svoje zastopnike.

* Kazneni postupnik gosp. dra. A. Rojca se tiskuje v nar. tiskarnici.

* Deželni arhivar gosp. Ivan Kukuljević je od ministerstva kupčije in javnih stavb izvoljen za varha stavbinih spominkov horvaške kronovine.

* Dr. Jožef Pavičić v Kragujevcu je dogotovil rastlinstvo (floro) serbsko. Delo to, v katerem so vse rastline Serbskega popisane, obsega 13 zvezkov, in se bo izdalo na stroške „družtva serbske slovesnosti“.

* Od letošnjega pusta piše „Neven“ iz Zagreba: „Že mnogo let nismo imeli v Zagrebu tako živega in bučnega pusta kakor letos, — je, kakor da bi svet, čebolj toži zavolj dragine in pomanjkanja, timveč iše tolažbe v hrupu veselje. Sicer ne moremo nič posebnega povedati, o čem bi se naše pustnice ločile od enacih veselje družega „civiliziranega“ sveta, kjer so balovi in plesi cvet in krona družtvenega življenja!“

* Z zalogom zavoda sv. Jovana v Pragi se je dotisnil 2. del dr. Frenlove „Postile“ v 20.000 iztisih.

Kratkočasnici.

— Da pri vsih svojih praznih verah so malopridneži večkrat vendarle tako zabiti, da ne spoznavajo, kar se z rokami in nogami prijema, priča je sledeča resnična prigodba.

Pred nekterimi leti je bilo nekemu gospodarju blizu V.... nekaj denarjev ukradenih; dozdevalo se mu je pa precej, da je mogel biti hišen tat pri tem početku. Bil je pa v tisti strani človek, kateri je sploh za preroka in

vedeža veljal, A.... po priimku. Okradeni gospodar se tedaj nalašč pričo vsih domačih v hiši hudo ponaša: „Ne jenjam pred, da ga izvem, kdo mi je denar ukradel; k A.... pojdem, pa mi bo tatú povedal“. — Kaj se zgodi na to? Tat prestrašen hití k unemu vedežu, ter pravi: „Veš ti, če moj gospodar pride, nikar mu ne povej, da sem jez dnarje vzel; sej mu jih bom precej nazaj dal“. — Se vé, da je uni prerok po takem lahko tatú povedal, in da je okradeni gospodar tudi svoj denar povernjen dobil.

Znojemski.

— Bedak je slepca vodil. Prišla sta do bervi, ktera na pol trohljiva je čez širok potok deržala. Bedak na berv stopa, ter poskuša, ali bo deržala obadva, ali jih ne bo? pa vidi, da ne bo nič. Nekoliko postojí, ter pomišljuje, kaj bi storil, ker posamezno ne moreta čez berv; slepec namreč brez vodnika bi bil v potok telebil. Ali glej! zdajci se mu zdani. Modra misel mu v glavo šine. Slepca zgrabi, zadene na ramo, in ga nese čez berv. Pa ni še bil do srede, že berv zahrúšči in oba šterbonknetava v vodo. Ravno prav, da voda, če tudi široka, vendar le ni bila globoka. Urno, kar more, bedak iz nje skobaca, in tudi slepca srečno spravi na suho. Vès moker še nekoliko na bregu postojí, ter otožno gleda na poderto berv jeclaje: „sem rajtal, da me bo berv deržala, ko sem sam ši mislil čez njo! Kaj bi še le bilo, ko bi bila obadva ob enem na-njo stopila?“ —f—

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Celja 28. febr. Minulo leto so, kakor smo bili svojim bravcem povedali, v Celji 80 lesenih kolíb (hiš) za angleško vojsko v Krimu napravili. S timi kolíbami sta tudi dva tesarja od tukej bila odposlana, da bi jih v angležkem taborišču v Krimu sestavila. Dan sv. Štefana sta iz Tersta po morji odrinila ter srečno v Balaklavo dospela.

Minuli teden sta ta dva tesarja spet nazaj v Celje prišla. Ne vesta ravno veliko povedovati od potovanja svojega — kar tudi od priprostih ljudi ni pričakovati — vidila pa tudi nista nič veselega. Od Tersta do Carigrada pripovedujeta, sta jadrala 10 dní, odtod do Balaklave pa 6 dní. Balaklava je velika luka polna vojnih ladij; na bregu je pa majhno selišče, kjer je nek 6 do 8 bajtic takobornih, da niso vredne, da stojé. Od Balaklave do angležkega taborišča je nek 3 ure hodá, pa pot do tje je brez poti, blato do kolen, vprežne živine celó nobene, da je popolnoma nemogoče, iz luke kaj v taborišče peljati. Okolica, kakor deleč oči nesejo, je neizrečeno pusta in žalostna; ne germa, ne drevesica ni viditi; le kamenje, mlakuže in blato nahaja se tam. — Zima v Krimu ni bila ravno ojstra, timveč prav toplo je bilo. Tri tedne sta bila moža v Balaklavi, pa le eno samo kolíbo sestavila; druge kolíbe so nek v ladjah ostale! Ko sta nazaj se peljala, je na bližnjih bregovih in otokih že drevje cvetelo in bilo je pomladansko prijetno vreme; pridšim pa na jadransko morje, prikazovale so se albanske in dinarske planine z belim snegom pokrite, in pihala jim je nasproti merzla severna sapa.

J. Š.

Iz Šentjerneja na Dolenskem 26. febr. *) Šentjernejska šola je bila nekoliko zaostala, ker so starši in otroci od jeseni blizo do novega leta šolskega učitelja pogrešali. Zdaj pa, ker smo novega pridnega učitelja iz Štajarskega dobili, prav dobro vsakdanja in nedeljska šola napredujete. V vsakdanjo šolo hodi čez 90 otrok obojega spola, v nedeljsko pa še več. — Tudi dohodki tukajšnjega učitelja so po mnogem prizadevanji gosp. župana V. Lesar-ja in gosp. fajmoštra J. Grablovice zboljšani, ker imel bo dobro pšenično in ajdovo biro po domači fari. — Čujte še eno od veselja in žalosti vinskih tatov! — 23. dan p. m.

*) Res čudno se nam zdi, kdo nam Vaše dopise priderzuje? Danes še le smo tega prejeli. Vred.

zvečer se vzdigne 5 do 6 tatov iz vasi Cer. Št. J. f. v neki hram, ki prav na samotnem kraji pod gorjanskim hribom stoji, vino krast. Pa preden ukradeno blago v namenjeni kraj odnesó, si zakurijo v hramu ogenj, pa se vina dobro nalukajo. Bili so tako židane volje, da so jeli zdravice popevati, menivši, da v tako samotnem kraji jih nihče ne posluša. Pa včasih ima vsaki germ ušesa! Iz neke druge bližnje vasi M. sta ravno v tej samotni dva lovca s puškami volka pričakovala, in ker tako pozno pri njima znanem hramu luč in veselo petje začutita, se bližje tje po snegu plazita ter tatove — keršene volkove — zapazita. Sama si jih pa ne upata zmoči, tedaj hitro še nekoliko sosedov skličeta, da se z njima na ta čudovitni lov podajo. Tri teh tatovskih volkov zasačijo, drugi so jo odnesli.

Gotovo bi bil to namest divjih volkov dober lov, ako bi le eden zmed tatov obležal ne bil, ker so ga tako stepili, da je še tisto noč proti jutru umerl. Lepstanski.

Iz Ljubljane. Presv. cesar so 17. febr. svetovavca c. k. deželnega poglavarstva in častnega korarja gosp. dr. Simona Ladinig-a prošta ljubljanske škofije z naslovom in častjo c. k. svetovavca deželnega poglavarstva, — gosp. Jožefa Zupana, namestnika šenklaškega fajmoštra, pa korarja izvolili. — Danes zjutrej je imel iz Carigrada pridši gosp. baron Bruk iz Tersta skoz Ljubljano na Dunaj iti.

Novičar iz raznih krajev.

Kdaj in kako se smé prodajati kaka občinska ali srenjska lastnina, določuje razglas c. k. česk. deželnega poglavarstva takole: Občina ali srenja smé kakošno lastnino le tadaj prodati, ako deželno poglavarstvo v to dovoli; dovoli se pa kaj takega le takrat, ako se dokaže, da ne le za zdaj temuč tudi za prihodnji čas to očitno dobiček donaša občini (srenji), ali da se bojo potem srenjske zemljiša bolje obdelovale, ali da je to zavolj javnih vzrokov potrebno ali koristno. Če tedaj kaže, da bi prav ali potrebno bilo, ako se kaka srenjska lastnina prodá, mora to srenjski odbor skleniti; pri tem sklepu morate pa naj manj dve tretjini odbornikov pričujoče biti in čez polovico zbranih odbornikov mora v prodajo dovoliti; pomenki in sklepi tega zbora se morajo razločno zapisati v protokol. Ako je sklep prodaje storjen, imajo vse, kar prodajo zadeva, župan in kantonska gosposka izpeljati. — V Dalmaciji je za vjetje vojaškega begúna (deserterja) darilo ali naglavnica od 22 fl. 18 kr. na 24 fl. povišana. — „Austria“ oznanja, da se iz Poljskega spet smé pšenica v naše cesarstvo (v Krakovo) voziti. — Požar na Hradšinu v Pragi je cesarskim sobam tako malo škodoval, da se bojo cesar Ferdinand spet kmali v svoje stanovanje preselili. — Tisti napad rusovske armade na Eupatorio, ktere ga smo zadnjič omenili, je vendar le resnica, ktero poterjujejo vse novice in knez Menšikov sam, le s tim razločkom, da pravi: „17. febr. je peljal general Krulov en oddelk rusovske armade na razgled proti Eupatorii, topničarji so začeli streljati na Turke in so jim posmodili 5 vozov smodnika in demontirali nektere topove; ko pa je rusovska armada se prepričala, da ji 40 000 Turkov nasproti stoji z 100 topovi, se je spet nazaj umaknila“. Omerpaša terja hitro vse konjike iz donavske armade, ker pravi, da ne more pred nad Ruse iti, dokler nima 18.000 konjikov. Francozi in Angleži stojé zdaj že tikoma zidovja Sevastopoljske terdnjave, pripravljeni na naskok. Ko je unidan general Canrobert francozki armadi oklicati dal: naj se oglasi 10.000 vojakov, ki so prostovoljno pripravljene za naskok terdnjave, se je oglasilo vsih 40.000. Čeravno cesarju Napoleonu vse odsvetuje, naj bi ne šel v Krim, ker bi utegnil prihod njegov francozko armado zlo povzdigniti čez angležko, to pa razdvoiti edinstvo

dosedanje, še vendar nek ni opustil tega namena, ker je v vsih svojih sklepih nepremakljiv. 28. febr. je šel v Boulogne in odtod se pričakuje razglas zastran odhoda v Krim. — Angležko ministerstvo se bo počasi vendar iznova osnovalo; že se imenujejo možje, ki jih je Palmerston izbral v ministerstvo; tudi lord Russel je med njimi kot minister nasebin. Zdaj pa gré Russel čez Berlin na Dunaj, kjer se bo v malo dneh (pravijo 7. dan t. m.) začel tisti imenitni kongres (shod), v katerem bo določeno: ali bo kmali mir ali pa vojska, kakošne še morebiti svet vidil ni; rusovska vlada bo namestovana pri tem zberu po 2 poslancih (Goršakov in Titov), turška tudi po dveh (Arif Effendi, drugi še ni znan), angležka tudi po dveh (Westmorland in Russel), avstrijska tudi po dveh (Buol-Schauenstein in Prokesch-Osten), francozka pa le po enem (Bourqueney). Pruske vlade ni zraven. Vradni dunajski časnik „Oest. Corr.“ pravi od tega kongresa: „Radi spoznamo, da izid tega pogajanja, kakor vsako človeško početje, je v božjih rokah; vendar se bode prevažno to opravilo za pomirjenje sveta začelo pod okoljšinami, ki le dobro obetajo“. — Sardinski vladi, ki se je po mislih rusovskega cara zoper mednarodno pravo pridružila zvezi Angležev in Francozov, je rusovska vlada napovedala vojsko.

Kako v Slavonii jokaje se za merliči tožujejo.

Na grobu maternem.

Jaoh, majko! željo moja! ¹⁾
 Jaoh, majko! rodjenico moja! ²⁾
 Pusta kučo ³⁾ moja! Prazna kučo moja!
 Težka bēdo ⁴⁾ moja! Huda srečo ⁵⁾ moja!
 Tko će mene, majko! svetovati?
 Tko će mene podpomagati? ⁶⁾
 Kome ću se odsad pohvaliti? ⁷⁾
 Kome ću se odsad potužiti?
 Na kog' ću se odsad osloniti?
 Mila majko, drago ime sladko!
 Šutiš ⁸⁾, majko? ništa ne govoriš?
 Što će tvoje nejačke ⁹⁾ sirote
 Sad brez tebe na sunašcu jarku ¹⁰⁾?
 Tko li će ih, majko! odévati!
 Tko li će ih, majko! obuvati?
 Tko li će im postelju sterati ¹¹⁾?
 Tko li će ih, majko! umivati?
 Tudja će ih majka uspavljivat ¹²⁾,
 Tudja će ih majka odévati,
 Tudja će im postelju sterati.
 Jadne ¹³⁾ tvoje nejačke sirote,
 Kuda će se sada potépati?
 Jao od dērvca do sinja kamena ¹⁴⁾,
 Od nemila do nedraga ¹⁵⁾.

¹⁾ Jugoslovensčina spreminja a žensk. spola v 5. sklonu v o, pa le pri imenih, pri prilogih pa ne. — ²⁾ Rodnica, to je, porodnica. — ³⁾ Hiša, primeri „koča“. — ⁴⁾ Nadloga. — ⁵⁾ Sreča, staroslov. srešča (occursus) iz „rēt“, ob-rēsti, rešću, nahajati, najti, nahajam, Mat. 8. 28: srešću, srēsti = srečam, srečati; tedaj je pomenjala nekdanj „sreča“ vse, kar koli se je komu pripetovalo dobrega ali hudega (zlega) — was immer Einem begegnete. (Gl. Miklos. Rad.) Beli Krajnci pravijo še: zla sreča te zadela! Bog daj srečo dobro! — ⁶⁾ Glag. nedovrš. od -podpo-moči. — ⁷⁾ ću, hoću = čem, hočem, tukaj pa = bodem: komu se bódem od sedaj (poslej) pohvalili; „kome hoću (ću), da se pohvalim? To bi se pa reklo po naše: komu se hočem (čem) pohvaliti? — ⁸⁾ Molčiš. — ⁹⁾ Nejačke, to je, slabe. — ¹⁰⁾ Na sončicu žarkem. — ¹¹⁾ Sterati = razprostirati, porgrinjati, postiljati. — ¹²⁾ Spati spravljati, zazibovati, einschläfern. — ¹³⁾ Revne; belim Krajncem je pa jaden = jezen; jad = jeza (tudi strup); jadjliv, jadjlivec — kdor se rad jadi (jezi), včasih tudi „jähzornig“. — ¹⁴⁾ Od drevesica do sivega kamna. — ¹⁵⁾ Od nemilega do nedragega, to je, od zla do zla. Beli Krajnci pravijo še včasih po starem: vsega dobra — namesto: dobrega, tudi: „iz lepa“, „iz gerda“, „iz dobra“, „iz huda“, ali: „z lepa“, „z gerda“ itd. Drugod, kodar so že zabili priloge tako po starem sklanjati, pravijo: „z lepo“, „z gerdo“ (menda „vižo“).